

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

School Administrators' Competencies in the Digital Age under the Secondary
Educational Service Area Office Bangkok 2

กิตติภูมิ เรืองเสน¹, สุภาวดี ลาภเจริญ²

Kittiphum Rueangsen¹, Supawadee Lapcharoen²

Corresponding Author E-mail: kittiphum.r19@gmail.com

Received: 2023-01-12; Revised: 2023-02-12; Accepted: 2023-02-16

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 330 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของโคเฮน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามการรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ครูมีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมและรายด้านในระดับมาก
- 2) การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า (1) ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีการรับรู้โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (2) ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการรับรู้โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: สมรรถนะ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ยุคดิจิทัล

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹ Student in Master of Education Degree (Educational Administration), Ramkhamhaeng University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² Advisor, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

Abstract

This research aimed to investigate and compare the perceptions of the teachers toward the school administrators' competencies in the digital age under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, classified by academic degrees, school sizes and work experiences. The samples of this study were 330 teachers who performed teaching duties in Academic Year 2022 at the schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. The sample size was determined using Cohen's table. The samples were recruited through a multi-stage random sampling method. The instrument was a questionnaire querying teacher perceptions toward the school administrators' competencies in the digital age. The questionnaire's reliability was 0.975. The statistics employed for the data analysis were mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and Scheffé's multiple comparison method. The findings revealed as follows:

1) The overall average and the average of each aspect of the teachers' perceptions of the school administrators' competencies in the digital age were at a high level. 2) The results of the comparison of the teachers' perceptions of the school administrators' competencies in the digital age were as follows (1) the teachers who differed in academic degrees had different perceptions for overall and each aspect at the statistically significant level of .05, (2) the teachers who differed in school sizes showed no differences in perceptions for overall and each aspect at the statistically significant level of .05, and (3) the teachers who differed in work experiences had different perceptions for overall and each aspect at the statistically significant level of .05.

Keywords: Competencies, School Administrators, Digital Age

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่พลเมืองคุณภาพที่สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วที่เกิดขึ้นได้ดังที่ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน มีสุขภาพที่ดี มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มียึดมั่น อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม อนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561: 8) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาการศึกษา 5 ด้าน คือ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็มตามศักยภาพ 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 80-81) ฉะนั้น ถือได้ว่าการศึกษานับเป็นรากฐานในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม นำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติรอบด้าน ทั้งสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและสร้างขีดความสามารถแข่งขันกับประเทศต่อไป

ความเป็นโลกาภิวัตน์ (globalization) ในปัจจุบันทำให้สังคมโลกเกิดการพัฒนาก้าวกระโดด ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลาและในทุก ๆ บริบท ซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเหล่านี้ เกิดจากปัจจัยสำคัญ คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้สังคมเข้าสู่ยุคดิจิทัลที่ผู้คนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลได้อย่างรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา (สุกัญญา แซ่ม้อย. 2562: 14) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ ความสลับซับซ้อนของเหตุการณ์ในสังคม ทำให้มนุษย์จำเป็นต้องคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจอย่างรวดเร็ว สำหรับด้านการศึกษาที่ต้องเผชิญความ

ไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่ต้องกำหนดแนวทางและวิธีการจัดการศึกษาให้สอดคล้อง และตอบสนองความต้องการพฤติกรรมของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 81) สถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรทางการศึกษาในระดับปฏิบัติการ มีหน้าที่พัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีและมีความรู้ความสามารถ ควรมีการปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษา และมีการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (จิตติมา วรธรรมศรี. 2564: 460) จึงเป็นความท้าทายของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องบริหารจัดการสถานศึกษาให้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นมีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรถือเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติด้วยการดำเนินงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง นำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการนำมาสู่ความสำเร็จของสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะสูง นั่นคือ สามารถนำความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นหลอมรวมเป็นพฤติกรรมที่นำมาใช้ในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพที่สูงขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564: 16) เล็งเห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2564-2565 ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร การศึกษาให้ทันสมัย มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง จะนำไปสู่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (จรัส อติวิทยากรณ์. 2554: 327) ฉะนั้น สมรรถนะจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารสามารถสร้างผลการบริหารงานที่เหนือกว่ามาตรฐาน กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสมรรถนะผู้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจชัดเจน มีทักษะ และสามารถประยุกต์ศาสตร์อย่างมีศิลป์ จะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานในระดับตน และระดับความสำเร็จขององค์กร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักในด้านการส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. 2564: 60)

จากความเป็นมาและความสำคัญที่ได้กล่าวไปในข้างต้นนั้น เห็นได้ว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ณัฐธีร มีจันทร์. 2562: 13-14) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

สมรรถนะเป็นเครื่องมือสำคัญของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างโดดเด่น ซึ่งสมรรถนะเกิดจากทักษะ ความรู้ พฤติกรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลที่หลอมรวมและแสดงออกมาเป็นความสามารถสำหรับการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ (องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. 2558: 1) สมรรถนะจึงมีความสำคัญต่อบุคลากรในการปฏิบัติงาน และยังมีความสำคัญต่อองค์กรที่จะสามารถนำสมรรถนะมาใช้ในการแปลงวิสัยทัศน์และพันธกิจสู่การปฏิบัติ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะ เพื่อดึงความสามารถอันโดดเด่นมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความสำเร็จ และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา (กรกต ชาวสะอาด. 2559: 18) และถือเป็นที่ยอมรับ

ในระดับสากลว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา (Lambert and Bouchamma. 2019: 5)

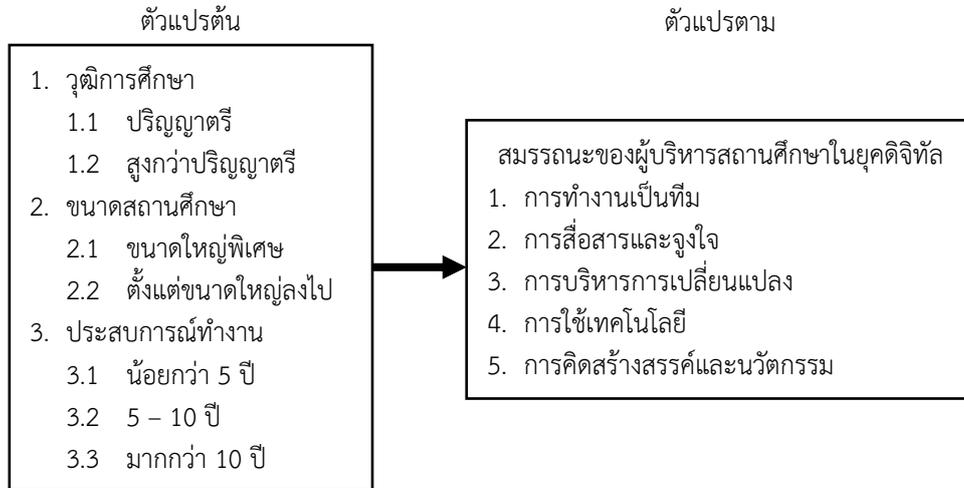
ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่เต็มไปด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านองค์ความรู้ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารในสังคมในมีความหลากหลาย ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง เสียง หรือวีดิทัศน์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้โดยไร้ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ (สุกัญญา แซ่มซ้อย. 2562: 14) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถนำมาเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้และการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ จึงถือได้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเบื้องหลังความสำเร็จขององค์กรต่าง ๆ ฉะนั้น แต่ละองค์กรรวมถึงสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวและค้นหาแนวทางในการดำเนินงาน การจัดการเรียนรู้ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล (ภัทรา จรรยาธรรม. 2564: 65)

จากการศึกษาและทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วย 1) การทำงานเป็นทีม 2) การสื่อสารและจูงใจ 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลง 4) การใช้เทคโนโลยี และ 5) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. 2552; ปฐมสุข สีลาดเลา. 2560; ณัฐธีรา มีจันทร์. 2562; ปวีศา มีศรี และโอฬาร กาญจนากาศ. 2563; ภิชาพัชญ์ โทนา. 2562; เล็ก ขมื่นเขียว, สมคิด สร้อยน้ำ และนวัตกร ทอมสิน. 2562; มานะ ครุชาโรจน์. 2563; ศิริรินดา ทับทิมใส. 2563; เบญจมาศ ต้นสูงเนิน. 2564; Hellriegel, Jackson & Slocum. 2005; Kin & Kareem. 2019; Mas, Masaong, & Sukung. 2021) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จากสถานศึกษาจำนวนทั้งหมด 52 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 5,854 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของโคเฮน (Cohen, Manion, & Morrison, 2018: 206) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยมีขั้นตอน คือ สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้สหวิทยาเขตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (simple random sampling) เพื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาจำนวน 2 แห่งจากแต่ละสหวิทยาเขต และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (simple random sampling) เพื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างครูผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คุณภาพการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การทำงานเป็นทีม 2) การสื่อสารและจูงใจ 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลง 4) การใช้เทคโนโลยี และ 5) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 59 ข้อ

การสร้างและตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย
2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาสร้างเครื่องมือในการวิจัยและข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในแต่ละข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
3. เครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาในเบื้องต้น และสำนวนภาษาให้มีความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำเพื่อให้ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
4. ทำการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (item objective congruence index: IOC) ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (tryout) กับครู โรงเรียนสตรีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อทำการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยการใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ และแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์พร้อมลิงก์ ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 3-14 ตุลาคม 2565 โดยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.41

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวนตามวุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one way ANOVA) หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's method)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สามารถสรุปดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาการรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	การรับรู้ของครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการทำงานเป็นทีม	3.89	0.69	มาก
2. ด้านการสื่อสารและจิตใจ	3.88	0.69	มาก
3. ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง	3.94	0.71	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	การรับรู้ของครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. ด้านการใช้เทคโนโลยี	3.97	0.70	มาก
5. ด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	3.99	0.73	มาก
รวม	3.93	0.68	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม รองลงมา คือ ด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการสื่อสาร และจูงใจ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน สามารถสรุปดังตารางที่ 2 - 4

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	วุฒิการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการทำงานเป็นทีม	3.79	0.71	4.11	0.61	-4.202*	0.000
2. ด้านการสื่อสารและจูงใจ	3.79	0.72	4.08	0.58	-4.043*	0.000
3. ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง	3.82	0.72	4.17	0.62	-4.572*	0.000
4. ด้านการใช้เทคโนโลยี	3.86	0.73	4.19	0.57	-4.411*	0.000
5. ด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	3.88	0.74	4.21	0.65	-4.205*	0.000
รวม	3.82	0.70	4.15	0.58	-4.482*	0.000

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามการรับรู้ของครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	ขนาดสถานศึกษา				t	Sig
	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่ลงไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการทำงานเป็นทีม	3.89	0.71	3.91	0.64	-0.189	0.850
2. ด้านการสื่อสารและจูงใจ	3.89	0.70	3.88	0.66	0.027	0.979

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	ขนาดสถานศึกษา				t	Sig
	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่ลงไป			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
3. ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง	3.95	0.73	3.92	0.65	0.283	0.778
4. ด้านการใช้เทคโนโลยี	3.99	0.72	3.89	0.63	1.212	0.226
5. ด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	4.00	0.76	3.95	0.63	0.624	0.533
รวม	3.94	0.70	3.91	0.62	0.387	0.699

จากตารางที่ 3 พบว่า การรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามการรับรู้ของครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตั้งแต่ขนาดใหญ่น้อยไป โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

สมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล	ประสบการณ์ทำงาน						F	Sig
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการทำงานเป็นทีม	3.66	0.76	3.77	0.74	4.11	0.55	13.191*	0.000
2. ด้านการสื่อสารและจูงใจ	3.64	0.81	3.78	0.69	4.09	0.58	12.028*	0.000
3. ด้านการบริหารการ เปลี่ยนแปลง	3.67	0.74	3.82	0.74	4.17	0.59	14.492*	0.000
4. ด้านการใช้เทคโนโลยี	3.69	0.80	3.88	0.69	4.17	0.60	12.625*	0.000
5. ด้านการคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม	3.69	0.79	3.89	0.75	4.20	0.61	13.160*	0.000
รวม	3.67	0.76	3.82	0.70	4.15	0.56	14.083*	0.000

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามการรับรู้ของครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี ครูที่มี ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และเมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's method) พบว่า โดยภาพรวม และรายด้านครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมากกว่าครู ที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจสภาพการณ์

เปลี่ยนแปลงของสังคมที่เข้าสู่ยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีได้ขับเคลื่อนให้สิ่งต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทำให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาสอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป้าหมายสำคัญของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กำหนดกลยุทธ์ในพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และภาษามีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. 2564) โดยผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะที่ตอบโจทย์ความท้าทายในสถานการณ์ปัจจุบันช่วยนำพาองค์กรสู่เป้าหมายความสำเร็จได้ (รชต กฤตธรรมวรรณ, รุ่งญา ตั้งจิตรเจริญกุล และองค์อร สวงวนญาติ. 2563) สอดคล้องกับ มานะ ครุธาโรจน์ (2563) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุคการศึกษา 4.0 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุคการศึกษา 4.0 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ พิชญ์สินี โภชนกุล และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2564) ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีทัศนะต่อสมรรถนะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสามารถอภิปรายสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1.1 ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างทีมงานที่มีความรับผิดชอบ เป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยการสร้างบรรยากาศที่ดีในการช่วยเหลือกัน ทำให้บุคลากรสามารถสร้างสรรค์และปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ประเสริฐ กำเลิศทอง (2560) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่าสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการสื่อสารและจูงใจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคลากรอย่างเหมาะสมตรงประเด็น สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคลากรรวมถึงผู้ปกครอง และชุมชน สามารถประชาสัมพันธ์สถานศึกษาเพื่อดึงดูดความสนใจได้เป็นอย่างดี ตลอดจนมีกลไกในการจูงใจบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พิชญ์สินี โภชนกุล และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2564) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดกลยุทธ์และวางแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด ขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาบนพื้นฐานสารสนเทศที่เหมาะสม มีทัศนคติที่ดี กล่าวที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสภาวะการณ์ของสังคมยุคดิจิทัลที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้วิธีการตัดสินใจอย่างรวดเร็วให้ทันกับลักษณะพลวัตของยุคดิจิทัลที่เกิดความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับ ปวีริศา มีศรี และโอฬาร กาญจนากาศ (2563) ศึกษาสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างศักยภาพให้กับองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (digital infrastructure) ให้มีปริมาณเพียงพอและสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การจัดระบบฐานข้อมูลในการรวบรวมสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถทางด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ หทัยพัชร์ ทองเดช (2560) ศึกษาการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตบูรพาสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา มีการค้นหาขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (best practice) ของสถานศึกษา สามารถสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาที่หลากหลายอย่างสร้างสรรค์นำไปสู่การคิดค้นนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ พิชญ์สินี โภชนกุล และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2564) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวุฒิการศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคาดหวังและมุมมองความเข้าใจในความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความเข้าใจที่ลึกซึ้งกว่า จึงกล่าวได้ว่าวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลให้ครูมีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ หทัยพัชร์ ทองเดช (2560) พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการรับรู้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาทุกขนาดได้ผ่านการพัฒนาให้มีสมรรถนะตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ตลอดจนมีความมุ่งมั่นตั้งใจและทุ่มเทในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ ประเสริฐ กำเลิศทอง (2560) พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญอันเกิดจากประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันของครูทำให้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานสูงสามารถเข้าใจบริบทในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ชัดเจน หรืออาจกล่าวได้ว่าครูที่มีประสบการณ์มากย่อมมีความรอบรู้ในการทำงานที่มาจากประสบการณ์ปฏิบัติ ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการทำงานอย่างแท้จริง สอดคล้องกับพรศิริ ดวงสิน, อุดมพันธ์ พิชญ์ประเสริฐ และพงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์ (2565) ศึกษาสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างสรรค์และเลือกใช้วิธีการที่หลากหลายในการบริหารจัดการกับความขัดแย้งในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่อาจเกิดขึ้นได้ในสถานศึกษา ตลอดจนจัดบรรยากาศในที่อำนวยการให้เกิดบรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับบริบทยุคดิจิทัลที่การสื่อสารเกิดขึ้นอย่างไร้พรมแดน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องฝึกฝนการใช้งานซอฟต์แวร์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ทันสถานการณ์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาจริยธรรมทางดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยแนวปฏิบัติที่ดีกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กรกต ขาวสะอาด. (2559). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จรัส อติวิทยากรณ์. (2554). หลักการ และทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(10): 458-472.
- ณัฐธีรา มีจันทร์. (2562). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เบญจมาศ ตันสูงเนิน. (2564). องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 13(1): 22-40.
- ปฐมสุข ศรีลาดเลา. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเสริฐ กำเลิศทอง. (2560). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปวีรดา มีศรี และโอฬาร กาญจนากาศ. (2563). สมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 8(1): 138-144.
- พรศิริ ดวงสิน, อุดมพันธ์ พิชญ์ประเสริฐ และพงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์. (2565). สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 19(84): 64-76.
- พิชญ์สินี โภชนกุล และเอกรินทร์ สังข์ทอง. การศึกษาสมรรถนะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครู ในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 15(3): 109-130.
- ภัทรา จรรยาธรรม. (2564). การบริหารสถานศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภิชาพัชญ์ โทนา. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มานะ ครุธาโรจน์. (2563). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยุคการศึกษา 4.0. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การจัดการศึกษา). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- รชต กฤตธรรมวรรณ, รุ่งนภา ตั้งจิตเรเจริญกุล และองค์อร์ สงวนญาติ (2563). การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษาวิถีใหม่. วารสาร มจร อุบลราชธานี, 5(2): 779-778.
- เล็ก ชมันเขียว, สมคิด สร้อยน้ำ และนวัตร หอมสิน. (2562). การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 13(3): 113-124.
- ศิริณาด ทับทิมใส. (2563). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค “การศึกษาที่พลิกผัน”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2552). โครงการพัฒนาสมรรถนะของครูตามระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2564). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2565-2567. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2565, จาก http://www.sesao2.go.th/data_16575.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2564-2565). สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2565, จาก <http://www.bopp.go.th/?p=1481>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา). สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2565, จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_PlanOct2018.pdf.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หทัยพัชร ทองเดช. (2560). การศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตบูรพาสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. (2558). สมรรถนะแห่งความสำเร็จสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนในภูมิภาคแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. ฟิลิปปินส์: อินโนเทค.
- Cohen, L., Mansion, L., & Marrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. 8th edition. New York: Routledge.
- Hellriegel, D., Jackson, S. E., & Slocum, J. J. (2005). *Management: A Competence-Based Approach*. Singapore: Thomson South Western.
- Kin, T. M., & Kareem, O. A. (2019). School leaders' competencies that make a difference in the era of Education 4.0: A Conceptual framework. *International Journal of Academic Research Business and Social Sciences*, 9(5): 214-225.
- Lambert, M., & Bouchamma, Y. (2019). The Development of Competencies Required for School Principals in Qubec: Adequacy between Competency Standard and Practice. *Education Policy Analysis Archives*, 27(116): 1-31.
- Mas, S. R., Masaong, A. K., & Sukung, A. (2021). School Principal Entrepreneurial Competency Development Model to Optimize Generating Production Unit Income. *Journal of Educational and Social Research*, 11(5): 109-122.